

نگاهی به احکام حقوقی درباره حجاب در نظام حقوقی ایران

درجه هشت!

سامان موحدی‌راد؛ بدون شک مسئله «حجاب» مهم‌ترین مسئله این روزهای ایران است. چند سالی است که سخت‌گیری‌ها در مسئله پوشش زنان شدت گرفته و این سیاست‌های سخت‌گیرانه اعتراضاتی را هم به همراه داشته است. بعد از چندین و چند ویدئوی وایرال‌شده در شبکه‌های اجتماعی از برخورد‌های نامناسب مأموران گشت ارشاد یا بعدها پلیس امنیت اخلاقی، سرانجام مرگ دردناک مهسا امینی جرقه‌ای برای اعتراض با این سیاست‌ها شد. حالا بیش از ۱۰ روز است که شهروندان زیادی خواستار تغییر قوانین سخت‌گیرانه در این زمینه هستند. حساسیت‌های حاکمیتی درباره حجاب و پوشش زنان در ایران در حالی به یک مسئله ملی تبدیل شده که حتی در قانون فعلی ایران نیز مجازات درخور توجهی برای این مورد در نظر گرفته نشده است.

چنان که در نظام حقوقی ایران آمده، «مجازات جرم بی‌حجابی ۱۰ روز لی دو ماه زندان یا پنج هزار الی ۵۰ هزار تومان جریمه نقدی است». این مجازات برای خفیف‌ترین جرم در نظام حقوقی ما در نظر گرفته شده؛ یعنی پایین‌ترین جرمی که قانون‌گذار برای مجرم در نظر گرفته است. همچنین باید توجه کرد که قانون‌گذار این مجازات را برای جرمی که «بی‌حجابی» نامیده در نظر گرفته است؛ حال آنکه این روزها در ادبیات مدافعان این سیاست‌های سخت‌گیرانه درباره پوشش، مدام از عبارت «بدحجابی» در کنار «بی‌حجابی» استفاده می‌شود. در قانون اشاره‌ای به بدحجابی نشده و البته تعریف دقیقی هم برای آن بیان نشده است.
بالین حال می‌بینیم برای چنین شرایط خفیف و مبهمی که در همین نظام حقوقی جاری در کشور هم برایش مجازات درخور توجهی در نظر گرفته نشده، چه وضعیت بغرنجی شکل گرفته است. در این گزارش نگاهی داریم به حکم صادرشده از سوی یکی از دادگاه‌های ایران درخصوص جرم بدحجابی و تبرئه متهم.

دوربین‌های لباس مأموران کجاست؟

«لباس مأموران گشت ارشاد مجهز به دوربین است، اما لباس ماموری که مهسا امینی را دستگیر کرد فاقد دوربین بود»؛ این بخشی از توضیحاتی است که سردار رحیمی در کنفرانس خبری بعد از مرگ مهسا امینی ارائه کرد. ماجرای مرگ مهسا امینی موجب شد تا خیلی‌ها این سؤال را مطرح کنند که آیا در زمان دستگیری با انتقال او به وزرا اتفاقی برای این دختر رخ داده است یا نه. پلیس اعلام کرده هیچ اتفاقی رخ نداده است، ولی شاهدهی هم برای اثبات این ماجرا ندارد؛ چراکه با وجود اینکه لباس همه مأموران گشت ارشاد به دوربین لبسه مجهز است، لباس ماموری که مهسا امینی را دستگیر کرد، فاقد دوربین است. سردار رحیمی معتقد است این یک اتفاق بوده که لباس مأمور مذکور فاقد دوربین بوده، وگرنه لباس مأموران گشت ارشاد نیز مجهز به دوربین است. نکته جالب اما اینجاست که در حکمی هم که به‌تازگی درخصوص یک دختر دستگیرشده به جرم بدحجابی منتشر شده است، اثری از فیلم دوربین‌های لبسه پلیس نیست. در این مورد یکی از اتهامات دختری که بازداشت شده چنین عنوان شده است: «تعدد نسبت به مأموران حین انجام وظیفه».
بالین‌حال دادگاه متهم را به این دلیل از چنین حکمی تبرئه کرده است که اوا مأموران پلیس امنیت اخلاقی علی‌رغم احضار توسط دادگاه، در دادگاه حاضر نشدند تا توضیحات لازم را در این خصوص ارائه کنند. دوم اینکه با وجود درخواست دادگاه، هیچ قلمی از سوی پلیس در زمان دستگیری متهم ارائه نشده است. بدون شک اگر مأموران پلیس امنیت اخلاقی دوربینی روی لباس‌های خود داشتند، فیلم‌هایش را در اختیار دادگاه قرار می‌دادند. ضمن

- جدول ۴۳۲۸** ♦ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- جنگاور- متعلق به خانه- ماده اولیه تولید پارچه ۲- پرچم- چرخ چاه- کارد شکستن استخوان ۳- محوکردن- کلی زیبا- چشم دوربین عکاسی ۴- صدای زنبور- خودکرده را ... نیست- جنگ‌افزار ۵- نام چاهی در مکه- توهین-کل به سر روزگار می‌ریزد ۶- سخن، گفتار- پایتخت تایوان- میوه خوب ۷- از اعمال حج- شهری کوچک و زیبا آرمیده بر دامنه کوه دنا- تیرانداز ۸- بداخلاق- کلمه هشدار- جانوری دوزیست که از نور مستقیم می‌پرهیزد ۹- جنگ در راه خدا- تاربافتن عنکبوت- بدهی ۱۰- گشودن معما- دستگاهی در موسیقی ایرانی- رودی در روسیه ۱۱- بها- انتقال صفات از والدین به فرزندان- رنگ سیاه ۱۲- از هفت‌سین نوروژ- شهر صنایع میل‌سازی و مینت‌کاری همدان- صنم ۱۳- پاراگراف- داستانی کوتاه نوشته ماکسیم گورکی - بزرگ‌تر ۱۴- کتاب زرتشت- اثرگذارشن- بشقاب بزرگ ۱۵- به دنیا آوردن- کودنی- شب در جایی ماندن

عمودی:

۱- کلیدی در موسیقی- شغل وزیر- فریبکار ۲- وسایل مورد نیاز- آشکار و جلوه‌گر- نغمه ۳- پسر حضرت نوح(ع)- از ماهیان جنوب- شش ضلعی ۴- قطعی- بلندشدن- تلاش دفاعی بدن در مقابل بیماری ۵- دوستی- فارغ‌البال- زیبایی ۶- امر به رفتن دارد- بنیان‌گذار- پنیسر محبوب هلندی ۷- قشر پوسته- ساز استاد احمد عبادی- پارچه کهنه ۸- رمانی از داستایوفسکی که از آثار مشهور

بی‌حجابی جرم درجه هشت است

در حکمی که محور نوشتن این گزارش است، همچنین آمده که متهم به دلیل اینکه جرمی درجه‌هشت مرتکب شده و فاقد سابقه کیفری است، تبرئه می‌شود. در ادبیات حقوقی هم کارشناس‌های زیادی به این مسئله اشاره کرده‌اند که بی‌حجابی پایین‌ترین مجازات را در دسته جرائم نظام حقوقی ایران دارد. برای همین دلیل این حد سخت‌گیری برای برخورد با متهمان این جرم در حالی که جرائم بزرگ‌تری در کشور در حال رخ‌دادن است،

نمونه «قرار بایگانی پرونده» در پرونده با اتهام «عدم رعایت حجاب شرعی»

متهم: خانم... با ولایت قهری پدر و وکالت تسخیری خانم...

اتهامات: ۱. تعدد نسبت به مأموران حین انجام وظیفه، ۲. ارتکاب فعل حرام از طریق عدم رعایت حجاب شرعی در انظار و اماکن عمومی

گردش‌کار:دادرسی نوجوانان تهران اعتقاد به ارتکاب جرائم فوق‌داشته و پرونده را با کیفرخواست به این دادگاه ارسال داشته است. دادگاه در وقت مقرر اقدام به تشکیل جلسه دادرسی و استماع دفاعیات متهم، ولی قهری و وکیل تسخیری ایشان و نظریه‌مشاور نموده است. اکنون دادگاه ضمن اعلام ختم دادرسی، با استعانت از خداوند متعال و با تکیه بر شرف وجدان به شرح زیر مبادرت به صدور رأی می‌نماید.

رأی دادگاه: در این پرونده دختر نوجوان ۱۷ساله به نام خانم... متولد به کدملی ... ساکن تهران، فاقد پیشینه کیفری با وکالت تسخیری خانم ... بر اساس گزارش پلیس امنیت اخلاقی باوا قاتب و کیفرخواست صادره از دادرسی نوجوانان تهران، متهم است به: «۱. تعدد نسبت به مأموران پلیس امنیت اخلاقی حین انجام وظیفه، ۲- ارتکاب فعل حرام از طریق عدم رعایت حجاب شرعی در انظار و اماکن عمومی در تاریخ ۱۴۰۱/۱۴/۲۰ ش. در شهر تهران».

از نظر این دادگاه:اولا هیچ دلیلی بر تعدد متهم نسبت به مأموران، ارائه و کشف‌نشده و متهم نیز منکر تعدد نسبت به ضابطان است. گزارش و تحقیقات ضابطان در مورد افراد زیر ۱۸ سال نیز بر اساس تبصره ۲ ماده ۲۸۵ از قانون آیین دادرسی کیفری ۱۳۹۲ فاقد اعتبار بوده و نمی‌تواند مستند تصمیم دادگاه اطفال و نوجوانان علیه نام‌برده قرار گیرد؛ خصوصا با توجه به اینکه مأمورین گزارش‌دهنده به رغم چند بار احضار از طرف بازپرس محترم دادرسی نوجوانان، در دادرسا حاضر

نشده و فیلم دوربین خودرووی گشت ارشاد را جهت ملاحظه و بررسی قضائی ارائه ننموده‌اند. بنابراین ارتکاب جرم تعدد برای این دادگاه محرز نبوده و با استناد به ماده ۴ از قانون آیین دادرسی کیفری و اصل متعالی برائت، حکم بر برائت متهم نوجوان صادر و اعلام می‌گردد. ثانیا دادگاه عنوان اتهامی «ارتکاب عمل حرام...» را صحیح نمی‌داند و عمل نوجوان حتی بر فرض وقوع، مشمول تبصره ماده ۶۳۸ از قانون مجازات اسلامی بخش تعزیرات مصوب ۱۳۷۵ با عنوان «عدم رعایت حجاب شرعی» خواهد بود که جرمی با مجازات درجه ۸ تعزیری است و چون دختر نوجوان در جلسه دادرسی بیان داشته محصل و در شرف کنکور می‌باشد و پس از تشکیل این پرونده، به این درک رسیده که از قوانین کشور بیشتر تبعیت نماید و از این به بعد اهتمام بیشتری به رعایت حجاب شرعی خواهد داشت و همچنین جهت یادگیری معارف دینی، کتاب «آموزش نماز و معارف دینی» که در جلسه دادرسی از این دادگاه هدیه گرفته را مطالعه و به کار خواهد بست و نام‌برده فاقد سابقه کیفری بوده و جرم مزبور نیز از جمله جرائم بدون بزه‌دیده می‌باشد، بنابراین هدف غایی دادرسی که همان تئبه و اصلاح نوجوان باشد حاصل شده و شرایط خودداری از تعقیب متهم فراهم گردیده است.

بر این اساس، دادگاه با استناد به مواد ۸۰ و ۲۸۰ از قانون آیین دادرسی کیفری، قرار بایگانی پرونده را صادر و اعلام می‌نماید. رأی صادره حضوری و در بخش برائت ظرف مدت بیست روز و در بخش قرار بایگانی، ظرف مدت ده روز از تاریخ ابلاغ، به ترتیب قابل تجدیدنظرخواهی و اعتراض در دادگاه تجدیدنظر استان تهران است.

علی عزیزی
رئیس شعبه چهارم دادگاه اطفال و نوجوانان تهران

چیس‏ت؟ در این سال‌ها بارها سؤال شده که چرا به آن میزانی که روی مسئله پوشش حساس هستند، روی فسادهای اقتصادی حساس نیستند؟ یک ماه پیش از ماجرای که برای مهسا امینی رخ داد، از دل همین مجلس اصولگرای فعلی، گزارشی از یک تخلف مالی سکین در دل یکی از شرکت‌های صنعتی منتشر شد.

چرا انتشار چنین گزارشی موجب موجی از بگیروبندها نشد، هر روز شاهد بازداشت زنان در خیابان‌ها هستیم؟ واقعیت این است که بازداشت زنان حتی در صورتی که بی‌حجاب باشند، تصمیمی به‌شدت سخت‌گیرانه است که در نظام حقوقی ایران توصیه نمی‌شود. کماکان تاکید می‌کنم که این مجازات‌ها برای جرم «بی‌حجابی» است و همچنان حرفی از «بدحجابی» نیست. در نظام قضائی ایران صدور قرار بازداشت تنها برای موارد مذکور در ماده ۲۳۷ قانون آیین دادرسی کیفری توصیه شده است. از آنجایی که قرار بازداشت سخت‌گیرانه‌ترین قرار قضائی کشور است، واضح است که از سوی مقام قضائی برای جرمی درجه هشت توصیه نمی‌شود. محمد منصوری بروجنی، استاد دانشگاه و حقوق‌دان، به‌تازگی در یادداشتی که در سایت فرارو منتشر کرده، درباره بی‌حجابی و شرایط برخورد با آن نوشته است: «فقدان حجاب شرعی» یک عنوان مجرمانه با حدود مجازات مشخص است. شهروندان یعنی افرادی که ضابط قضائی یا مقام قضائی نیستند، اجازه هیچ اقدامی در قبال آن جز استفاده از آزادی بیان ندارند. حدود آزادی بیان شهروندان برای این موارد که مشمول عنوان امر به معروف قرار می‌گیرد، در مواد ۵ و ۶ قانون حمایت از آجران به معروف مشخص شده است؛ منع تعرض به حیثیت، منع افترا و منع توهین از این جمله‌اند. تعرض‌های جسمی و ضرب‌وجرح نیز به صراحت ممنوع شده است. قانون حمایت از آجران به معروف و ناهیان از منکر، صراحتا اقدام عملی شهروندان را ممنوع اعلام کرده است. پس هیچ جایی برای حمایت لفظی یا قانونی از کسی که وارد اقدام عملی در مبارزه با بی‌حجابی شده یا توهین کرده یا حیثیت فرد بی‌حجاب را هتک کرده، وجود ندارد. چنین حمایتی، حمایت از یک فرد قانون‌شکن است. اگر بی‌حجابی قانون‌شکنی است، رعایت‌نکردن قانون حمایت از آجران به معروف در این صورت نیز قانون‌شکنی است.

همچنین علیرضا پاک‌فطرت، نماینده مردم شیراز و زرقان و عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی نیز در توییتی نوشت: «گشت ارشاد؛ هیچ جایگاهی از نظر حقوقی ندارد. فوت خانم مهسا امینی یکی از عواملی است که مردم به بهانه آن به خیابان‌ها آمدند. دستگیری و به زور سوارکردن افراد در ون‌ها با کلمه ارشاد در تضاد است و متأسفانه مأموران گشت ارشاد برای جلوگیری از منکر، خودشان با بغل‌کردن بانوان و به زور انداختن آنها داخل خودروهای ون مرتکب گناه می‌شوند».

- سودوکو سخت ۳۳۲۴**

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.
۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

- سودوکو ساده ۳۳۲۴**

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

اخبار برگزیده

نایب‌رئیس کمیسیون امور داخلی کشور:

پایان این هفته فرصت پزشکی قانونی برای ارائه گزارش نهایی درباره مهسا امینی به اتمام می‌رسد

ایسنا: نایب‌رئیس کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها در مجلس گفت: فرصت سه‌هفته‌ای پزشکی قانونی برای ارائه گزارش نهایی و رسمی خود درباره پرونده فوت مهسا امینی تا پایان این هفته به پایان می‌رسد و انتظار می‌رود این گزارش تا پایان این هفته به دست مجلس برسد.

محمدحسن آصفری درباره آخرین وضعیت روند پیگیری پرونده فوت مهسا امینی در مجلس بیان کرد: پس از مأموریت رئیس مجلس شورای اسلامی به کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها به‌منظور پیگیری دقیق ابعاد پرونده مهسا امینی، دو جلسه با مسئولان نیروی انتظامی، پزشکی قانونی، سازمان اورژانس و دیگر مسئولان برگزار و گزارش‌های مقدماتی از دستگاه‌های مربوطه اخذ شد. وی در ادامه اظهار کرد: اکنون ما منتظر نظر نهایی پزشکی قانونی هستیم تا پس از دریافت گزارش، جمع‌بندی نهایی صورت گرفته و گزارش کمیسیون درباره ابعاد پرونده به صحن مجلس و مردم ارائه شود. نایب‌رئیس کمیسیون امور داخلی کشور با بیان اینکه پزشکی قانونی به ما اعلام کرده بود ظرف دو، سه هفته نظر نهایی و رسمی خود را به مجلس اعلام می‌کند، اظهار کرد: بر این اساس پایان این هفته فرصت سه‌هفته‌ای پزشکی قانونی به پایان می‌رسد و باید گزارش نهایی و رسمی پزشکی قانونی به مجلس ارائه شود.

رئیس کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها آخرین نتایج رسیدگی به پرونده مهسا امینی را تشریح کرد:

کمیته ویژه گزارش خود را بر اساس مستندات به صحن مجلس ارائه خواهد کرد

خانه ملت: رئیس کمیسیون امور داخلی کشور و شورا‌های مجلس شورای اسلامی با اشاره به آخرین وضعیت رسیدگی به پرونده مهسا امینی گفت: پس از اعلام نتیجه رسمی و کتبی پزشک قانونی و بررسی نتایج آناتومی و سم‌شناسی، کمیته ویژه گزارش خود را بر اساس مستندات مکتوب به صحن ارائه خواهد کرد.

محمدصالح جوکار ضمن عرض تسلیت خدمت خانواده امینی و ملت شریف ایران گفت: کمیسیون امور داخلی کشور و شورا‌های مجلس مأموریت پیگیری پرونده «مهسا امینی» را با دستور رئیس مجلس شورای اسلامی بر عهده دارد که پیوست آن کمیته ویژه‌ای برای پیگیری ابعاد این موضوع با فوریت تشکیل شد. نماینده مردم یزد در مجلس ادامه داد:

در این کمیته ویژه در راستای بررسی حادثه تلخ فوت خانم امینی گزارش‌هایی را از دستگاه‌های مختلف ازجمله عوامل انتظامی، فرماندهان انتظامی، پزشک قانونی، اورژانس و سوابق پزشکی از بیمارستان دریافت کردیم. تقریبا اسناد ما در این زمینه کامل است؛ نکته باقی‌مانده نتیجه کامل و رسمی پزشکی قانونی است.

رئیس کمیسیون امور داخلی کشور و شورا‌های مجلس شورای اسلامی یادآور شد: در جلسات مختلف این کمیته متخصصان و مسئولان پزشکی قانونی به صراحت اعلام کردند که در معاینه ظاهری و اولیه از پیکر ایشان هیچ‌گونه آثار ضرب‌وشتم که تروما به دنبال داشته باشد و شکستگی اعضای بدن وجود ندارد و فیلم صوتی و تصویری آن نیز موجود است. وی تصریح کرد: پزشکی قانونی نظر نهایی خود را منوط به آزمایش سم‌شناسی، نوع داروهایی که متوفی مصرف می‌کرده و پاتولوژی اعضای نمونه‌برداری‌شده از متوفی اعلام خواهد کرد. پس از اعلام نتیجه رسمی و کتبی پزشکی قانونی و بعد از بررسی آناتومی و سم‌شناسی، کمیته ویژه گزارش خود را بر اساس مستندات مکتوب به صحن ارائه خواهیم کرد.

۳	۲	۹	۸			
۲	۴	۶	۵			
			۷	۴	۹	
					۴	
			۱	۳	۲	
			۷			
			۵	۴	۸	
			۲	۳	۵	
			۴	۵	۱	۷

				۵					
				۷	۶			۵	
			۳	۲	۸				۱
			۵		۴				۹
			۲	۱	۷			۸	۳
			۶		۸				۵
			۶		۱	۲		۸	۳
					۳	۶			۴
								۸	۲

۶	۷	۳	۱	۸	۲	۵	۴	۹	۱
۲	۷	۸	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱	۵	۴	۶	۷	۹	۳	۲	۸	۱
۷	۱	۲	۳	۵	۴	۹	۸	۶	۵
۴	۳	۹	۱	۲	۵	۶	۷	۸	۳
۵	۸	۶	۹	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۳	۴	۱	۲	۹	۸	۷	۶	۵	۴
۸	۶	۵	۷	۳	۲	۱	۹	۴	۳
۹	۲	۷	۵	۱	۶	۸	۳	۲	۴

۳	۵	۷	۲	۸	۴	۹	۱	۶	۵
۹	۶	۴	۵	۱	۳	۸	۲	۷	۱
۱	۲	۸	۷	۹	۶	۴	۳	۵	
۸	۷	۱	۹	۲	۵	۶	۳	۴	۱
۴	۳	۱	۲	۵	۶	۷	۹	۳	۲
۲	۹	۳	۶	۷	۵	۱	۸	۴	
۷	۱	۲	۸	۵	۹	۳	۴	۱	۶
۵	۳	۶	۲	۷	۹	۱	۸		۴
۴	۸	۹	۳	۶	۱	۷	۵	۲	

حل جدول ۴۳۲۷

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	۵	۳	۱	۲	۴	۱	۳	۲	۱	۳	۲	۱	۳	۲
۲	۱	۳	۲	۴	۱	۳	۲	۱	۳	۲	۱	۳	۲	۱
۳	۲	۱	۳	۲	۴	۱	۳	۲	۱	۳	۲	۱	۳	۲
۴	۳	۲	۱	۳	۲	۴	۱	۳	۲	۴	۱	۳	۲	۴
۵	۴	۳	۲	۴	۱	۳	۲	۴	۱	۳	۲	۴	۱	۳
۶	۵	۴	۳	۲	۴	۱	۳	۲	۴	۱	۳	۲	۴	۱
۷	۶	۵	۴	۳	۲	۴	۱	۳	۲	۴	۱	۳	۲	۴
۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۴	۱	۳	۲	۴	۱	۳	۲
۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۴	۱	۳	۲	۴	۱	۳
۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۴	۱	۳	۲	۴	۱
۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۴	۱	۳	۲	۴
۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۴	۱	۳	۲
۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۴	۱	۳
۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۴	۱
۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۴